

Supplerende svar (8/1 92):

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

I fortsættelse af min foreløbige besvarelse af 13. marts 1991 af spørgsmål nr. S 318 skal jeg herved meddele, at jeg kan henholde mig til den udtalelse om Videbæk Kommunes byrådsbeslutning af 13. november 1990 vedrørende renovationsafhæntning og renovationsafgifter, som tilsynsrådet for Ringkøbing Amt ved skrivelse af 13. december 1991 i anledning af Ders spørgsmål har afgivet direkte til Dem.

Det fremgår af tilsynsrådets skrivelse af 13. december 1991, at Videbæk Kommune efter tilsynsrådets opfattelse ikke har været berettiget til at opkræve forskellige affaldsbortskaffelsesgebyrer for byboere og landboere. Imidlertid har Videbæk Byråd i forbindelse med budgetvedtagelsen for 1992 vedtaget at ophøre med differentieringen for så vidt angår affaldsbortskaffelsesgebyrer, hvorfor tilsynsrådet ikke finder anledning til at foretage sig yderligere i sagen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 162:

Forslag til lov om ændring af lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning.

Af Inger Stilling Pedersen (KRF) m.fl.
(Fremsat 13/12 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kirkeministeren (Torben Rechendorff):

Det foreliggende lovforslag fra Kristeligt Folkeparti er et forslag til ændring af medlemskabsloven. Jeg vil gerne minde om, at Folketinget vedtog loven den 24. maj i fjor, og jeg vil også gerne minde om, at loven trådte i kraft for 15 dage siden. Det siger jeg, fordi det foreliggende lovforslag jo kunne udlægges på den måde, at nogle af de forudsætninger, som lå til grund for Folketingets behandling og vedtagelse af loven, afgørende er ændret på de måneder, der er forløbet siden vedtagelsen. Jeg minder også om, at Kristeligt Folkeparti stemte for loven.

Jeg mener ikke, at forudsætningerne på nogen måde er ændret, og jeg mener, at det, som lovforslaget drejer sig om, blev udførligt drøftet i forbindelse med lovbehandlingen i foråret.

Det drejer sig om to ting. Det drejer sig dels om, at grænsen for, hvornår unge skal give samtykke, hvis forældrene ønsker dem udmeldt af folkekirken, skal hæves fra de gældende 15 år til 18 år, hvis der er tale om unge mennesker, som ikke er konfirmeret. Det drejer sig dernæst om, at 15-års-grænsen skal afskaffes for unge mennesker, der er konfirmeret. Jeg forstår det sådan, at Kristeligt Folkeparti finder det urimeligt, at indehaveren af forældremyndigheden kan udmelde et 14-årigt konfirmeret barn uden barnets eget samtykke. Ræsonnementet er – stadig hvis jeg forstår det – at når man ved konfirmationen personligt har bekræftet sit medlemskab af folkekirken, så bør den unge også selv i enighed med forældrene beslutte, om medlemskabet skal ophøre.

Men når lovforslaget på den ene side vil skærpe aldersgrænsen for krav om samtykke fra 15 til 18 år, hvis den unge ikke er konfirmeret, men på den anden side vil ophæve 15-årsgrænsen for konfirmerede, så indfører man, synes jeg, en skelnen mellem konfirmerede og ukonfirmerede unge, som jeg finder uhensigtsmæssig. Hvis de unge mennesker er døbt, er de jo formelt ligestillede, og det mener jeg er vigtigt at holde fast ved.

Til forslaget om at ophæve aldersgrænsen for krav om samtykke fra konfirmerede vil jeg i øvrigt først og fremmest sige, at det spørgsmål, så vidt jeg kan se, er af yderst ringe praktisk betydning. Det er jo sådan, at forældre skal give deres samtykke til, at et barn bliver konfirmeret. Et barn, der er døbt, men som f.eks. som 6-årig meldes ud af folkekirken sammen med forældrene, kan ikke melde sig ind ved at lade sig konfirmere uden forældrenes samtykke.

Muligheden for en konflikt mellem barn og forældre om udmeldelse findes således kun i tiden mellem konfirmationen og barnets 15-års fødselsdag. Det må alene af den grund antages, at sådan nogle konflikter vil forekomme yderst sjældent. Jeg har prøvet at udregne det i promiller, men jeg er stoppet op igen. Vi råder ganske enkelt i Kirkeministeriet ikke over så mange decimaler. Forskellen mellem grænsen på 15 år og lovforslagets formulering om min-

[Kirkeministeren]

dreårige, der er konfirmeret, er jo tidsmæssigt meget beskeden. Man plejer at regne med, at konfirmationsalderen kan variere mellem 12 og 14 år – der kan måske også være nogle enkelte konfirmander på 11½ og 15 år – altså et ganske beskeden spænd. Begrebet »den sædvanlige konfirmationsalder« bruges kun i én forbindelse, den antages nemlig normalt at være minimumsalderen for, at man kan stå fadder ved en barnedåb. Men ellers er der ikke knyttet nogen retsvirkninger til konfirmation, og det mener jeg heller ikke der bør være.

Med andre ord synes jeg ikke, at denne minimumsalder er et fast kriterium, som skal have indvirkning på de unges retlige handlefrihed, men jeg erkender, at 15-års-grænsen bruges i en række andre forbindelser, f.eks. i forbindelse med begravelse og ligbrænding og nogle bestemmelser i myndighedsloven.

Man kan også sige det sådan: Det vil ikke medføre faktiske ulemper for et barn, der er døbt og konfirmeret, hvis forældrene beslutter, at barnet skal meldes ud af folkekirken. Hvad skulle det være? Den unge kan ligesom alle andre deltage i folkekirkens gudstjenester, som jo er offentlige, og den unge kan ikke indgå ægteskab før det fyldte 18. år. Og derfor mener jeg altså, at den unge ikke mister nogen rettigheder, selv om han eller hun er meldt ud.

Endelig er der et argument, som Kristeligt Folkeparti måske ikke har været fuldt opmærksom på, nemlig spørgsmålet om, at vi griber ind i forældremyndigheden. Det synes jeg er en væsentlig forudsætning for, hvad man kunne kalde for familiens enhed, og hvis jeg har forstået tingene rigtigt, er det også noget, Kristeligt Folkeparti normalt lægger vægt på. Og til slut skal jeg sige, at dette spørgsmål om 15-års-grænsen blev rejst under Folketingets behandling af loven i 1991. Der blev ikke stillet ændringsforslag, og Kirkeudvalget fandt heller ikke anledning til at nævne problemet i betænkningen.

Alt i alt vil jeg sige, at jeg har meget svært ved at se, at dette forslag skulle have nogen praktisk betydning.

Hanne Andersen (S):

I loven om medlemskab af folkekirken, som vi behandlede i 1991, siges det, at indehaveren af forældremyndigheden kan udmelde ugifte personer under 18 år af folkekirken, dog såle-

des, at personer, der er fyldt 15 år, skal give deres samtykke til udmeldelsen. Denne bestemmelse stammer, så vidt jeg kan se, fra myndighedslovens § 50, der siger, at i vigtige anliggender skal værger så vidt muligt indhente erklæring fra den umyndige, hvis han er fyldt 15 år.

Forslagsstillerne ønsker at ændre denne samtykkeregulering, når det handler om udmeldelse af folkekirken, således at når de pågældende unge mennesker er konfirmerede, skal man indhente deres samtykke. Dette krav om samtykke fra et ungt menneske, der er konfirmeret og altså også døbt, kan være udsprunget af et ønske om at vise det unge menneske yderligere respekt, og det er jeg faktisk overbevist om at forældrene også gør. Jeg er også overbevist om, at sognepræsten i et givet tilfælde ville være opmærksom på problemet og søge kontakt med de unge, hvis præsten i det hele taget skulle komme ud for udmeldelse af en hel familie. Jeg har selv rettet henvendelse til et par sognepræster, som har siddet mange år i embedet, og spurgt, hvilke erfaringer de har på dette område, og de har faktisk aldrig været ude for sådanne familieudmeldelser.

Men vi vil meget gerne se på forslaget i udvalget og undersøge, om der er vanskeligheder med at føre det ud i livet. Jeg tror, der kan blive problemer i forhold til myndighedsloven, det vil i hvert fald blive sådan, at unge mennesker mellem 15 og 18 år, der ikke er konfirmerede, vil blive stillet ganske meget ringere, og det kan vi i hvert fald ikke være med til. Det er også et spørgsmål, hvordan forslagsstillerne har tænkt sig at administrere loven, om det under alle omstændigheder skal dokumenteres på den ene eller anden måde, at de unge er konfirmerede, for udmeldelsen behøver jo ikke at ske i det sogn, hvor man er konfirmeret.

Men som sagt vil vi gerne se nærmere på forslaget. Vi tror ikke, det er noget stort problem, vi tror ikke, der findes et stort antal udmeldelser, der omfatter en hel familie, og vi drøftede jo også spørgsmålet i sidste folketingssamling.

Eva Møller (KF):

På baggrund af ministerens tale og den socialdemokratiske ordførertale er det ikke nødvendigt for mig på Det Konservative Folkepartis vegne at komme med nogen lang redegørelse. Jeg mener, det er helt klart for alle, hvilke

[Eva Møller]

problemstillinger der er trukket op, og hvilke synspunkter der kan rejses, og jeg er ganske enig med ministeren i de betragtninger, han gjorde sig om Kristeligt Folkepartis lovforslag.

På den anden side skal jeg også med det samme sige, at det er jo altid vanskeligt med sikkerhed at udtale sig om, hvorvidt man forstår andre menneskers intentioner og tanker, men jeg tror alligevel godt, at jeg tør sige, at jeg og Det Konservative Folkeparti godt forstår de intentioner og de tanker, der ligger til grund for Kristeligt Folkepartis forslag, nemlig at man finder det urimeligt, at forældre skal kunne udmelde konfirmerede børn af folkekirken, uden at børnenes samtykke foreligger.

På den anden side tror jeg, som både ministeren og fru Hanne Andersen fra Socialdemokratiet redegjorde for, at det kun vil være aktuelt i ganske få tilfælde, og for mig er det nok så væsentligt, at vi i en lang række andre tilfælde vil komme ud for ganske alvorlige problemer. Dels mener jeg, at det vil skabe alvorlige problemer for familiens enhed og opretholdelsen af den sædvanlige ansvarsfordeling i Danmark, hvor børn under 18 år er undergivet forældrenes myndighed, og dels tiltaler det mig ikke, at man lægger op til en forskelsbehandling mellem konfirmerede og ikkekonfirmerede unge. Derved giver vi konfirmationen en juridisk gyldighed, som jeg i hvert fald ikke kan gå ind for i denne sammenhæng.

Derfor er vi altså mest indstillet på at afvise forslaget, selv om jeg godt forstår intentionerne, der ligger bag det, men vi vil gerne gå ind i en udvalgsdrøftelse og se nærmere på forslaget.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Heller ikke i Venstre er vi særlig begejstrede for dette forslag, og jeg skal derfor indlede med at sige, at vi kan helt tilslutte os ministerens bemærkninger.

Som det allerede er nævnt af ministeren, er det kun trekvart år siden, vi behandlede denne lov i Kirkeudvalget, og jeg kan supplere ministerens bemærkninger om forhandlingerne her i Folketinget og betænkningens formulering med at sige, at sagen blev drøftet ganske grundigt i udvalget. Færdigbehandlingen blev udsat flere gange, så Kristeligt Folkeparti havde alle muligheder for at rejse problemet på det tidspunkt, men det skete overhovedet ikke.

Derfor synes jeg også, det ville være passende, at Kristeligt Folkeparti her i dag fra Folketingets talerstol gør rede for, hvad det er, der har ændret sig, siden vi diskuterede sagen sidste forår, og kommer med nogle helt konkrete eksempler.

Fru Hanne Andersen, som jo kender til det kirkelige arbejde, var unægtelig en røst fra det virkelige liv, og jeg ville have sagt præcis det samme som fru Hanne Andersen. Hvis en præst kort tid efter en konfirmation erfarer, at både konfirmanden og hele den øvrige familie vil melde sig ud, kan han gøre det samme som min far, der var præst: Når han havde nogle problemer, som han syntes var lidt urimelige, men som tiden nok ville løse, syltede han sagen og tog en snak med de involverede parter, som en præst normalt vil gøre, så jeg tror ikke på, at der er nogen problemer i praksis.

Derimod ser jeg nogle retlige og kirkelige problemer. Vi har en myndighedslov, vi har andre regler, der regulerer forholdet mellem børn og forældre, og det hele kører på aldersgrænser. Det er mig ubegribeligt, at Kristeligt Folkeparti, der altid taler varmt for familiens enhed og håndhævelsen af forældremyndigheden, nu vil gøre et indgreb i den.

Ligesom fru Eva Møller er vi også stærkt imod, at man vil gøre konfirmationen til et retligt begreb, at man vil forskelsbehandle konfirmerede og ikkekonfirmerede unge. Jeg vil godt spørge, om Kristeligt Folkeparti ønsker at gøre konfirmationen til et eller andet retligt begreb, og om Kristeligt Folkeparti har en anden, mere dogmatisk opfattelse af konfirmationen end jeg. Som en præst sagde til mig forleden: Konfirmationen er en festlig afslutning på konfirmeringsforberedelsen, det er ikke en eller anden reservedåb eller sådan noget, der åbner en særlig vej til frelsen! Og det håber jeg at vi er enige om.

Så alt i alt er vi altså både af retlige og kirkelige grunde imod dette lovforslag.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Det er jo rigtigt, som både ministeren og andre ordførere har sagt, at det kun er et lille års tid siden, vi ændrede den gamle formulering i loven om børns rettigheder på dette område.

Når jeg alligevel godt vil give udtryk for en positiv holdning og et tilsagn om, at vi gerne vil tage spørgsmålet op i Kirkeudvalget igen,

[Hanne Thanning Jacobsen]

skyldes det, at jeg siden er blevet gjort opmærksom på, at der står i artikel 14 i den børnekonvention, som regeringen også har skrevet under på, at deltagerlandene skal respektere barnets ret til tanke-, samvittigheds- og religionsfrihed. På trods af ministerens udsagn om, at der kun kendes ganske få konkrete eksempler på området, er ét eksempel nok til, at jeg mener, at vi bør diskutere spørgsmålet igen, og derfor vil jeg spørge ministeren, hvordan han mener at formuleringen af loven fra 1991 forholder sig til artikel 14 i børnekonventionen.

Men som sagt vil Socialistisk Folkeparti gerne diskutere spørgsmålet videre i Kirkeudvalget.

Poul Nødgaard (FP):

Kristeligt Folkepartis lovforslag er et af de mest enkle, jeg hidtil har været præsenteret for. Der skal ganske enkelt kun tages stilling til, om man vil ændre de nuværende bestemmelser, så forældre fremover ikke kan udmelde et konfirmeret barn af folkekirken, uden at barnet har givet sin accept.

Der er egentlig noget, der siger mig, at det rent praktisk nok vil være det rigtigste at fastholde de nugældende bestemmelser, når det gælder forældrenes ret til at udmelde den unge af folkekirken, men ved nærmere eftertanke må jeg sige, at det vil være velbegrundet at fravige de gældende normer. Og hvis man i forbindelse med lovgivningsarbejdet har fundet frem til noget, der viser sig at være knap så godt, skal man også være så storsindet, at man kan være med til at lave det om, så derfor vil Fremskridtspartiet støtte Kristeligt Folkepartis lovforslag i det forestående udvalgsarbejde.

Det er i øvrigt mit indtryk, at hvis loven bliver vedtaget, vil den kun komme til at berøre ganske få, og i realiteten kan man sige, at lovforslaget måske er lidt søgt, men til gengæld er det fuldt forståeligt, at det netop kommer fra Kristeligt Folkeparti.

Ole Vig Jensen (RV):

Fra radikal side vil vi naturligvis også gerne deltage i udvalgsbehandlingen af dette lovforslag. Vi har megen sympati for, at de 14-18-årige skal have lejlighed til selv at udtrykke sig og tage stilling til personlige spørgsmål, men jeg vil på den anden side sige ligesom ministeren,

at loven kun har været gældende i nogle få dage, og at der er tale om et meget begrænset problem, og derfor finder jeg ikke, at vi skal ændre lovgivningen på nuværende tidspunkt.

Skulle vi følge Kristeligt Folkepartis forslag, mener jeg faktisk, som det allerede er sagt, at der rejser sig nogle spørgsmål, som vi i hvert fald må have overvejet nærmere, både når det gælder forældremyndigheden og konfirmationens status, nemlig om konfirmationen pludselig skal have en retsmæssig virkning. Så det er i virkeligheden ikke så enkelt, hvis man vil gå ad denne vej.

Vi vil gerne se på det i udvalgsarbejdet, men vi er ikke indstillet på at støtte lovforslaget, som det foreligger her.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg takker for den interesse for forslaget, der ligger bag alle tilkendegivelserne, både de positive og de negative. Og jeg skal være den første til at erkende, at vi har haft spørgsmålet til behandling i Kirkeudvalget, og at det kun er en meget lille ting, som måske kunne have været klareret med en drøftelse i udvalget.

Men når vi har rejst spørgsmålet, hænger det sammen med, at der er flere, der har sagt til mig – også fra andre partier herinde – at det er urimeligt, når man selv har ønsket at blive konfirmeret, at ens forældre eventuelt kunne finde på at melde én ind i et andet trossamfund eller ud af folkekirken. Heldigvis sker det meget, meget sjældent, men bare ét tilfælde kunne være et for meget.

Kristeligt Folkeparti ser slet ikke nogen grund til, at man fra andre sider hæver sig op i skyerne og siger, at nu skal vi lave om på konfirmationens retsgyldighed osv. Vi har overhovedet ikke tænkt i de baner. Vi ønsker ganske enkelt, at når et barn selv har ønsket at gå til præst og blive konfirmeret, bekræfte sin dåb, skal forældrene og barnet kunne tale sammen om tingene. Der er jo ikke tale om, at barnet selv skal kunne beslutte at blive meldt ud.

Jeg vil ikke bruge ret mange ord yderligere, men blot sige, at jeg håber, vi kan få en god drøftelse af spørgsmålet i udvalget. Vi skal såmænd ikke engang insistere på, at forslaget skal vedtages, men vi ser gerne, at vi får afklaret problemerne, så vi måske kan finde frem til en løsning. Det er altså ikke et kæmpeproblem, men en ganske lille ting, og jeg er da glad for, at alle er parat til at drøfte det.

Kirkeministeren (Torben Rechendorff):

Jeg vil godt for god ordens skyld sige i forbindelse med de ordførerspørgsmål, der har været, at hvis der skulle være konkrete eksempler, er vi selvfølgelig klar til at se på dem.

Ellers har jeg kun én bemærkning, som er inspireret af hr. Ole Vig Jensens og fru Inger Stilling Pedersens indlæg: Er det ikke urimeligt, at børn – jeg tror, fru Inger Stilling Pedersen formulerede det sådan – bare skal følge med over i et andet trossamfund? Jo, det er urimeligt, og det er urimeligt, hvad enten barnet er 11, 12, 14 eller 16 år. Men efter min opfattelse er det ikke et lovgivningsanliggende, men et familieanliggende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kirkedvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 168:

Forslag til lov om forsikring mod følger af arbejdsskade.

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 18/12 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Taanquist** (S):

Det lovforslag, som socialministeren fremsætter her, og som nu har ændret navn til forslag til lov om forsikring mod følger af arbejdsskade, indeholder kun nogle få og ubetydelige ændringer af den gamle lov, og jeg tror såmænd, at Socialdemokratiet kunne stemme for dem alle sammen. Men alligevel er forslaget

dybt utilfredsstillende, ja, man kan roligt sige dybt frustrerende. Socialministeren har overhovedet ikke rørt ved blot de simpleste af de problemer, der i dag findes inden for arbejds-skadeområdet.

Efter snart mange års diskussion, hvor det fra alle sider er gjort klart, at der er behov for helt nye principper i arbejdsskadelovgivningen, hvor der har været nedsat arbejdsgruppe efter arbejdsgruppe, der har påpeget behovet for fornyelser og peget på metoder til at forny lovgivningen, hvor store dele af fagbevægelsen påpeger, at dårligt arbejdsmiljø er det alvorligste problem på arbejdspladserne i dag, hvor mere end 60.000 mennesker er skubbet ud af arbejdsmarkedet som følge af arbejdsskader, da kommer regeringen med et forslag, der ikke skaber den mindste fornyelse på området.

Der er intet i forslaget om forebyggelse af arbejdsskader i bredere forstand; der er intet i forslaget, der tager højde for, at folk i stadig stigende grad bliver nedslidt på arbejdspladserne; der er intet i forslaget, der lægger udgifterne ved arbejdsskader over på dem, der forårsager skaderne; der er intet i forslaget, der forbedrer erstatningerne, så de bliver en reel kompensation for de indkomstab, der bliver påført den enkelte; der er intet i forslaget om at præmiere de arbejdsgivere, der selv gør en indsats for at forhindre arbejdsskader; og der er intet i forslaget, der søger at nedbringe det offentlige enorme udgifter som følge af arbejdsskader. Der er kort sagt ikke taget fat på ét eneste af de alvorlige problemer, der nu i over 10 år har krævet en løsning.

Alene de enorme offentlige udgifter, der er tale om, burde få regeringen til at handle. Det sidste skøn over det offentlige udgifter som følge af dårligt arbejdsmiljø er foretaget af Kommunernes Landsforening og viser, at udgifterne er 16 mia. kr. Det svarer til, at skatteprocenten for en gennemsnitsborger kunne nedsættes med 4 point, og man skulle da tro, at alene dette forhold ville få regeringen, der altid taler om nedsættelse af de offentlige udgifter, til at handle. Men regeringen følger slavisk arbejdsgiverforeningerne, og de ønsker ikke, at deres medlemmer skal pålægges yderligere økonomiske byrder. De har aldrig forstået, at udgifterne alligevel skal betales, at de på den måde, det foregår i dag, bliver langt større, og at de tilsvarende og sidst skal tages af de samme lommer.